

МРІЯ

Частина 7

ПОВЕРНЕННЯ НА СЛУЖБУ

Порадник для військовослужбовців
у разі поранення

Привіт, друже!

Якщо ти тримаєш в руках цей poradnik, значить тобі довелося нелегко. Відповідальність за країну, за свою сім'ю спонукала тебе взяти до рук зброю, щоб дати відсіч ворогу. Тепер відповідальність за тебе має взяти держава, щоб допомогти у важкій ситуації.

Ця методичка роз'яснить військовослужбовцю права на соціальні гарантії та виплати; проінструктує, куди звертатися за допомогою при пораненні та за психологічною підтримкою; детально розкаже про алгоритм протезування в Україні та за кордоном.

У своєму житті мені також довелося приймати безліч відповідальних рішень. Військова служба стала одним із таких. Працював сапером і був важко поранений під час виконання бойового завдання. Тому не з чужих слів знаю, як важко працює бюрократична машина, коли справа стосується отримання довідок і проходження комісій.

Тут ти знайдеш професійні відповіді на питання, що тебе хвилюють. Покрокові інструкції, що зекономлять твій час і психологічний ресурс у боротьбі за свої права.

Війна залишає глибокі шрами: на тілі, в серці, в свідомості. І тільки від нас залежить, чи стануть вони руйнівною корозією, чи загартують волю. Все буде гуд!

**З повагою Юрій Гудименко, військовослужбовець,
голова Українського об'єднання «Мрія»**

01 Виписка з лікувального закладу

Після закінчення лікування у військовому госпіталі начальник військової установи охорони здоров'я зобов'язаний за 5 днів до виписки військового повідомити про це командира військової частини (далі – в/ч), з якої прибув військовий.

Після закінчення лікування в цивільній лікарні військовий повинен з'явитися до територіального центру комплектування та соціальної підтримки (далі – ТЦК та СП) для повернення на службу.

Медичні та інші документи направляються у електронному вигляді до в/ч військовим закладом охорони здоров'я або ТЦК та СП.

Список документів, які надає медичний заклад після лікування:

- виписку із медичної карти амбулаторного (стаціонарного) хворого (виписний епікриз), оформлену начальником відділення за підписом начальника госпіталю (медичного закладу);
- медичну книжку;
- медичні довідки, результати оглядів, обстежень;
- первинну медичну карту (форму 100) (якщо її було передано лікарям);
- перевідний епікриз (коротка виписка з історії хвороби), якщо переводять без перерви у лікуванні з одного закладу в інший (наприклад, із цивільної лікарні до військового госпіталю або ж до іншого відділення).

У разі неможливості направлення документів у електронному вигляді обов'язок по направленню документів у паперовому вигляді покладається на заклад охорони здоров'я або ТЦК та СП.

Після отримання поранення та проходження лікування особа направляється на медичний огляд до військово-лікарської комісії (далі – ВЛК) для встановлення ступеня придатності до військової служби, необхідності реабілітації або відпустки.

02 Відпустка за станом здоров'я та відпустка після поранення

Військовослужбовцю на підставі висновку ВЛК надається відпустка:

- для лікування у зв'язку з хворобою;
- для лікування після поранення (контузії, травми або каліцтва).

Тривалість відпустки для лікування під час воєнного стану:

- 30 днів;
- за відповідних медичних показань постановою ВЛК відпустка може двічі продовжуватися по 30 календарних днів.

Відпустка надається без урахування часу, необхідного для проїзду в межах України до місця проведення відпустки та назад, але не більше двох діб в один кінець.

Відпустка після поранення надається зі збереженням грошового забезпечення за останньою займаною посадою та матеріального забезпечення.

Військовослужбовцям, які у зв'язку з пораненням (контузією, травмою або каліцтвом), пов'язаним із захистом Батьківщини, перебувають у відпустці для лікування після поранення (контузії, травми або каліцтва) у зв'язку із отриманням **тяжкого поранення, щомісячно виплачується додаткова винагорода у розмірі 100 000 гривень.**

Загальний час безперервного перебування військовослужбовця в закладах охорони здоров'я та у відпустці для лікування у зв'язку з хворобою або у відпустці для лікування після поранення (контузії, травми або каліцтва) не може перевищувати чотирьох місяців підряд (крім випадків, коли законодавством передбачено більш тривалі строки перебування на лікуванні).

Якщо після відпустки за станом здоров'я або після закінчення 4-місячного строку військовослужбовець не може повернутися до виконання службових обов'язків, то він проходить повторний огляд ВЛК для вирішення питання про придатність його до військової служби.

Відпустку за станом здоров'я надає військовослужбовцю командир в/ч, де він проходить службу, на підставі постанови ВЛК.

Для отримання відпустки необхідно:

- Пройти огляд ВЛК та отримати висновок ВЛК.
- Написати рапорт (Додаток 1) на ім'я безпосереднього командира про надання відпустки за станом здоров'я (у рапорті також необхідно зазначити місце проведення відпустки) та додати висновок ВЛК.
- Безпосередній командир передає рапорт до штабу в/ч на розгляд командира в/ч.
- Командир в/ч приймає рішення щодо надання відпустки.

Для оформлення відпустки за станом здоров'я військовослужбовцю не потрібно повертатися до в/ч.

Військовослужбовці, яким була призначена відпустка для лікування після хвороби чи поранення, направляються до ТЦК та СП, де за допомогою електронного документообігу можна буде передати та отримати необхідні документи з в/ч.

По прибутті до місця проведення відпустки (будь-якої) військовослужбовець повинен не пізніше як наступного дня стати на облік у відповідному органі управління Служби правопорядку в гарнізоні або в найближчому ТЦК та СП, а за день перед вибуттям до місця служби — знятися з обліку.

Якщо місце перебування військовослужбовця віддалене від військової комендатури або ТЦК та СП на відстань понад 30 км, військовослужбовець може стати на облік та знятися з обліку в органі місцевого самоврядування.

У разі виникнення запитань щодо проходження ВЛК (не дають направлення на ВЛК тощо) або надання відпустки (не має відповіді на рапорт, термін відпустки менший ніж визначено ВЛК тощо),

звертайтеся на гарячу лінію:

- Командування Медичних Сил ЗСУ (044 522 83 58)
- Міністерства оборони України (0 800 500 442)

03 Повернення на службу в залежності від визначеного ВЛК ступеня придатності до військової служби

В залежності від висновку ВЛК визначається подальший порядок дій військовослужбовця після лікування.

3.1 Повернення до в/ч у разі висновку ВЛК «придатний до військової служби»

ПРИДАТНИЙ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ

означає, що військовослужбовець придатний для залучення як до небойових, так і бойових дій. Його можна призначити на більшість посад.

Після одужання придатні за станом здоров'я за висновком ВЛК військовослужбовці із закладу охорони здоров'я направляються:

- безпосередньо до в/ч за місцем проходження служби до поранення (хвороби);
- або до резервних (навчальних) в/ч за місцем дислокації, відповідно до клопотань командирів в/ч, у списках особового складу яких вони перебувають.

Порядок дій військовослужбовця:

- Повернутись у в/ч.
- Після повернення негайно подати рапорт на ім'я командира в/ч з доповіддю про повернення з лікування та приступити до виконання службових обов'язків.
- Впевнитися, що група персоналу штабу підшила довідку про обставини травми в особову справу.

3.2 Повернення до в/ч у разі висновку ВЛК «обмежено придатний до військової служби»

ОБМЕЖЕНО ПРИДАТНИЙ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ

означає, що такі військовослужбовці за станом здоров'я непридатні до служби у десантно-штурмових військах, плавскладі, морській піхоті, спецспорудах. Військовослужбовці, визнані обмежено придатними до військової служби, придатні до служби в частинах (підрозділах) забезпечення, ТЦК та СП, установах, організаціях, навчальних закладах Міноборони.

У висновку ВЛК мають бути обов'язково вказані рекомендації з приводу того, які види служби та роботи протипоказані військовослужбовцю залежно від його стану здоров'я.

В такому випадку від характеру травми, захворювання чи поранення, а також від місця проходження служби та посади, залежить, чи зможе військовослужбовець продовжувати військову службу у своїй частині на тій самій посаді, що і до захворювання, травми, або на іншій посаді, яка краще відповідає особливостям стану здоров'я.

Необхідність і терміновість переміщення визначаються командирами (начальниками), які мають право призначати військовослужбовців на відповідні посади.

Порядок дій військовослужбовця:

- Повернутись до в/ч і доповісти командирі про стан здоров'я, надати відповідні медичні довідки для прийняття рішення щодо продовження військової служби.
- Якщо військовослужбовець може виконувати обов'язки на посаді, яку займав до травми, захворювання чи поранення, і командир узгодив продовження служби:
 - написати рапорт на ім'я командира за підпорядкованістю з доповіддю про повернення з лікування та приступити до виконання службових обов'язків;
 - впевнитися, що група персоналу штабу підшила довідку про обставини травми в особову справу.
- Якщо командир запропонував іншу посаду в межах в/ч:
 - написати рапорт на ім'я командира за підпорядкованістю з доповіддю про повернення з лікування та в зв'язку з рішенням ВЛК просити призначити на вакантну узгоджену з командиром посаду;
 - впевнитися, що група персоналу штабу провела відповідний наказ командира в/ч та підшила довідку про обставини травми в особову справу.

- Якщо стан здоров'я не дозволяє виконувати обов'язки на посаді, яку займає військовослужбовець:
 - звернутися до безпосереднього командира та до начальника кадрової служби в/ч щодо визначення посади, на яку можна перевестись по службі за основною або спорідненою спеціальністю;
 - у разі коли є потреба призначення на посаду за новою спеціальністю, призначенню на цю посаду має передувати відповідна підготовка (перепідготовка). Для доукомплектування Збройних Сил України в умовах особливого періоду військовослужбовці можуть призначатися на посади, передбачені штатами воєнного часу, за новою спеціальністю з урахуванням набутого досвіду.

- Для переміщення за станом здоров'я в іншу частину/підрозділ, де є підходяща вакантна посада:
 - написати рапорт (Додаток 2) на ім'я свого безпосереднього командира про переміщення до іншого військового формування, додати висновок ВЛК з рекомендаціями. Обов'язково проконтролювати, щоб рапорт був зареєстрований з вхідним номером та проставленою датою прийняття;
 - рекомендується спочатку **отримати відношення від командира військового формування, куди планується переміщення**. Відношення – це письмовий документ, який видає командир військового формування, до якого військовослужбовець має бажання бути переміщеним для подальшого проходження служби. У відношенні командир підтверджує наявність вакантної посади та висловлює свою позицію, що він не заперечує, аби відповідний військовослужбовець був переміщений до ввіреної йому в/ч. Наявність цього документу може спростити і прискорити переведення;
 - командир в/ч на підставі рапорту готує подання на переведення;
 - рішення (наказ) про переведення приймається відповідним військовим керівником, в підпорядкуванні якого перебувають військові частини (підрозділи).

Чинним законодавством чітко не регламентовано строки прийняття необхідних рішень, тому процедура переведення (переміщення) може бути тривалою.

3.3 Звільнення з військової служби за станом здоров'я у разі висновку ВЛК «непридатний з переоглядом через 6-12 місяців», «непридатний з виключенням з військового обліку»

НЕПРИДАТНИЙ З ПЕРЕОГЛЯДОМ ЧЕРЕЗ 6-12 МІСЯЦІВ

означає, що стан здоров'я військовослужбовця в даний час не дозволяє йому виконувати обов'язки військової служби, оскільки після отриманої травми (поранення, контузії, каліцтва) або проведеного оперативного втручання потрібен час (6-12 місяців) для відновлення функцій органів та систем органів.

Відповідно до частини 4 статті 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», військовослужбовці, які отримали **висновок ВЛК про непридатність до військової служби з переоглядом через 6-12 місяців, мають право на звільнення в запас за станом здоров'я.**

Для реалізації даного права необхідно у визначеному законом порядку звернутись до командира з рапортом про звільнення та долучити до нього висновок ВЛК.

Після настання дати переогляду через 6-12 місяців військово-службовець повинен з'явитись на переогляд до військово-лікарської комісії.

ВЛК повинна встановити кінцевий висновок про придатність до військової служби.

У випадку визначення особи як повністю непридатної вона повинна бути виключеною з військового обліку за станом здоров'я.

Якщо ж особа отримує висновок про придатність або обмежену придатність – її мають право повторно призвати на військову службу по мобілізації.

НЕПРИДАТНИЙ З ВИКЛЮЧЕННЯМ З ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ

такий ступінь придатності надає військовослужбовцю право на звільнення з військової служби за станом здоров'я.

Якщо військовослужбовець перебуває поза межами в/ч (лікування, відпустка), документи про звільнення за станом здоров'я можна подати/отримати через ТЦК та СП, повертатись до в/ч не потрібно.

Порядок дій військовослужбовця для звільнення з військової служби за станом здоров'я:

- Подати рапорт (Додаток 3) на ім'я командира в/ч про звільнення з військової служби за станом здоров'я з додаванням документів, які підтверджують підставу звільнення та висновку ВЛК. При написанні рапорту необхідно зробити запит на отримання грошових виплат, які в/ч зобов'язана здійснити при звільненні з військової служби. Обов'язково проконтролювати, щоб рапорт був зареєстрований з вхідним номером та проставленою датою прийняття.
- Проконтролювати, щоб група персоналу в/ч видала наказ про звільнення з військової служби.
- Пройти процедуру виходу у відставку – здати посаду. Варто прослідкувати, щоб був виданий наказ про виключення зі списків особового складу в/ч та виплату належних коштів.
- Отримати направлення до ТЦК та СП за місцем проживання.
- В 5-денний строк прибути до ТЦК та СП і стати на військовий облік. Одночасно написати заяву про виключення з військового обліку на підставі довідки ВЛК.

Коли особа, яка має право на звільнення, виконує завдання в інтересах оборони України під час дії особливого періоду, бере безпосередню участь у веденні воєнних (бойових) дій, то вона звільняється з військової служби протягом трьох місяців з дня завершення виконання таких завдань.

04 Зарахування військово-службовця у розпорядження командування (виведення поза штат)

В нормативно-правових актах щодо військової служби **відсутнє поняття «виведення поза штат»**, проте визначено таке поняття як **«перебування в розпорядженні»**.

Згідно Указу Президента України «Про Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України» зарахування військовослужбовців наказами по особовому складу в розпорядження посадових осіб, які мають право призначення на посади, для вирішення питання щодо дальшого їх службового використання допускається, зокрема, в разі:

- визнання військовослужбовця військово-лікарською комісією непридатним чи обмежено придатним до військової служби — до звільнення з військової служби;
- якщо військовослужбовці перебувають на тривалому лікуванні у зв'язку з отриманим пораненням або хворобою, отриманою в особливий період, чи у полоні, як заручники або інтерновані особи, – до їх повернення.

Також відповідно до Інструкції з організації обліку особового складу в системі Міністерства оборони України, затвердженої наказом Міністерства оборони України від 15.09.2022 № 280, передбачено, що військовослужбовці, евакуйовані внаслідок поранень, через хворобу до закладів охорони здоров'я (у тому числі цивільних медичних закладів) та які знаходяться на лікуванні за межами в/ч (у військових закладах охорони здоров'я гарнізону, регіону), за поданням командирів в/ч звільняються з посад та зараховуються у розпорядження посадових осіб, які мають право призначати на ці посади.

Після одужання військовослужбовець направляєтся або до в/ч за місцем проходження служби до поранення (хвороби) або до резервних (навчальних) в/ч за місцем дислокації, відповідно до клопотань командирів військових частин, у списках особового складу яких вони перебувають.

Призначення на посади військовослужбовців, які перебувають у розпорядженні відповідних командирів (начальників), проводиться в якомога коротший строк, але не пізніше ніж через два місяці з дня звільнення з попередньої посади (без урахування періоду перебування на лікуванні). Тобто протягом двох місяців відносно військовослужбовців, які перебувають у розпорядженні після поранення повинно бути прийняте кадрове рішення.

Виплати військовослужбовцям, виведеним у розпорядження, регулюються Законом України «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань, пов'язаних із проходженням військової служби під час дії воєнного стану»:

- військовослужбовцям, які у зв'язку з пораненням (контузією, травмою або каліцтвом), пов'язаним із захистом Батьківщини, визнані ВЛК обмежено придатними до військової служби або непридатними до військової служби з переоглядом через 6-12 місяців та зараховані у розпорядження відповідних командирів, протягом двох місяців з дня зарахування у розпорядження (без врахування часу перебування у відпустці та на лікуванні) виплачується грошове забезпечення (без урахування додаткової винагороди) за останньою займаною посадою у повному обсязі;
- після перебування у розпорядженні понад два місяці і до закінчення перебування у розпорядженні таким військовослужбовцям щомісячно виплачується оклад за військовим званням, надбавка за вислугу років та додаткова винагорода у розмірі 20100 гривень на умовах та в порядку, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Командиру відділення/взводу/роты/батальйону/
начальнику (ПІБ, посада, звання)

(ПІБ, посада, звання, рік народження, контактний номер телефону
військовослужбовця)

РАПОРТ

Прошу Вашого клопотання перед вищим командуванням надати мені,
_____ (ПІБ, посада, звання), відпустку на ___ днів
(точна кількість днів вказана в Довідці ВЛК) за станом здоров'я відповідно до висновку
ВЛК № _____ від _____

Відпустку буду проводити за адресою:

Тел: _____

До рапорту додаю:

1. Довідку ВЛК № ___ від ___ 202_ року.
2. Виписний епікриз № ___ від ___ 202_ року.
3. Інші підтверджуючі документи (за наявності).

ПОСАДА
ВІЙСЬКОВЕ ЗВАННЯ

ПІДПИС

ПІБ

« _ » _____ 202_ року

Командиру військової частини
(ПІБ, звання, посада)

(ПІБ, посада, звання, рік народження, контактний номер телефону
військовослужбовця)

РАПОРТ

Я, _____
(ПІБ, посада, звання, військовий підрозділ), проходжу службу за контрактом / призваний на військову службу під час загальної мобілізації, через введення воєнного стану в Україні 24 лютого 2022 р.

Прошу Вашого клопотання перед вищим командуванням про переведення мене

_____ (ПІБ, посада, звання) до в/ч № _____ на посаду у зв'язку
із _____

(якщо є – вказуєте особливі обставини) відповідно до частини другої пункту 82 Указу Президента «Про Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України» від 10.12.2008 № 1153/2008 – «Призначення військовослужбовців на рівнозначні посади здійснюється за станом здоров'я – на підставі висновку (постанови) військово-лікарської комісії».

Додатки (в нотаріально засвідчених копіях):

1. Відношення;
2. Інші документи, які підтверджують наявність особливих обставин (перерахувати, які саме).

ПОСАДА
ВІЙСЬКОВЕ ЗВАННЯ

ПІДПИС

ПІБ

«__» _____ 202__ року

Командиру відділення/взводу/роти/батальйону/
начальнику (ПІБ, звання, посада)

(ПІБ, посада, звання, рік народження, контактний номер телефону
військовослужбовця)

РАПОРТ

Прошу Вашого клопотання перед Вищим командуванням про звільнення мене,
(ПІБ, посада, військове звання), _____
керуючись підпунктом «б» пункту 2 частини четвертої статті 26 Закону України
«Про військовий обов'язок і військову службу» на підставі висновку (постанови)
військово-лікарської комісії про непридатність до військової служби з виключенням
з військового обліку / про непридатність до військової служби з переоглядом через
6-12 місяців.

До рапорту додаю:

1. Висновок ВЛК (свідоцтва про хворобу) від ___ № _____
2. Інші підтверджуючі документи (за наявності)

ПОСАДА
ВІЙСЬКОВЕ ЗВАННЯ

ПІДПИС

ПІБ

«__» _____ 202_ року

Порадник укладено за підтримки ГО «Українське об'єднання «Мрія» спільно з Українським Центром захисту прав людини

Наша команда об'єднує волонтерські організації, основна діяльність яких присвячена всебічній турботі про родини полеглих, зниклих безвісти і полонених військових, а також цивільних бранців.

Ми розуміємо, з якими труднощами стикаються сім'ї в питаннях оформлення документів, статусів і соціальних гарантій, тому надаємо максимальну правову підтримку. Також працюємо над комплексною програмою відновлення ментального здоров'я захисників.

**Якщо ви потребуєте допомоги або маєте питання,
зв'яжіться з нами:**

 mriya.foundation

 mriya.foundation

 uhrc.org.ua

**Враховуючи те, що законодавство періодично змінюється,
за актуальною інформацією можна слідкувати
на сайті uhrc.org.ua**

**Приклади додатків можна завантажити та роздрукувати
за посиланням (QR-код) на наступній сторінці «Посібник
«Повернення на службу після поранення»»**

**Посібник
«Евакуація та лікування»**

**Посібник «Протезування
в Україні та закордоном»**

**Посібник
«Психологічна допомога»**

**Посібник «Проходження
військово-лікарської комісії»**

**Посібник «Проходження медико-
соціальної експертної комісії»**

**Посібник
«Виплати у разі поранення»**

**Посібник «Повернення
на службу після поранення»**

**Посібник «Відзнаки за поранення
військовослужбовцям збройних сил України»**

МРІЯ